

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра економіки та публічного управління

Затверджено
на засіданні кафедри економіки та публічного управління
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри
проф. Галина КАПЛЕНКО

СИЛАБУС

**з навчальної
дисципліни**

**Законотворчий процес і нормотворча
діяльність органів публічної влади**

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Галузь знань:

28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність:

281 Публічне управління та адміністрування

Львів-2023

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

Назва навчальної дисципліни	Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу Кафедра економіки та публічного управління

Інформація про викладача

Викладачі дисципліни	Федик Сергій Євгенович Доцент кафедри економіки та публічного управління Львівського національного університету імені Івана Франка, к.ю.н., доцент
Контактна інформація викладачів	serhiyfedyk777@gmail.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю з викладачем). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Skype, Viber, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.

Інформація про навчальну дисципліну

Форма навчання	Денна, заочна
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік
Мова викладання	українська
Сторінка навчальної дисципліни	Сторінка факультету управління фінансами та бізнесу → Навчання → Бакалавр → ОП «Управління персоналом в органах публічної влади та бізнес-структурах» https://financial.lnu.edu.ua/bakalavr_upravlinnia-personalom-v-orhanakh-publichnoi-vlady-ta-biznes-strukturakh
Інформація про навчальну дисципліну	Дисципліна «Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади» є вибірковою навчальною дисципліною, яка викладається для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») для освітньо-професійних програм «Публічне управління та адміністрування», викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS).
Коротка анотація навчальної дисципліни	Державотворення та функціонування держави базується на двох основних аспектах – системі прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів та належному їх застосуванні. Нормотворчий процес - це спеціальна організаційно-юридична діяльність уповноважених суб'єктів, яка становить систему регламентованих

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>взаємозалежних процедур - самостійних, логічно завершених стадій і організаційно-технічних дій з ініціювання, підготовки, розроблення, розгляду та прийняття (видання) нормативно-правового акта (закону чи підзаконного нормативно-правового акту).</p> <p>Предметом вивчення дисципліни «Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади» виступає система наукових теоретичних положень та підходів про нормотворчу діяльність, система нормативно-правових актів, що регулюють різні види нормотворчої діяльності та науково-методичні розробки щодо забезпечення вироблення різних видів нормативно-правових актів, а також діяльність уповноважених державних органів щодо розробки та прийняття нормативно-правових актів, які містять загальні правила поведінки (норми права), зокрема про законотворчість та нормотворчий процес в Україні, поняття нормотворчої техніки, особливості та стадії нормопроекування, правові основи нормотворчого процесу в Україні, моніторинг якості та ефективності законодавчих актів, тлумачення норм права та подолання колізій і прогалин у законодавстві тощо</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою дисципліни є формування цілісного уявлення про сучасний стан, проблеми та перспективи правового регулювання законотворчого процесу, вироблення основних умінь і навичок щодо розуміння нормотворчої техніки та застосування законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання знань про сутність сучасного нормотворення та законодавчого процесу, історію та особливості правотворчості та нормотворчого процесу в Україні, конституційну основу нормотворчості в Україні, суб'єкти законодавчої ініціативи, законодавчу діяльність та загальні теоретичні положення законодавчого процесу в Україні, підзаконну нормотворчість тощо.</p>
<p>Обсяг навчальної дисципліни</p>	<p>Денна форма навчання: <i>всього 48 аудиторних год.</i> З них 32 год. лекцій, 16 год. семінарські заняття та 42 год. самостійна робота.</p> <p>Заочна форма навчання: <i>всього 14 аудиторних год.</i> З них 8 год. лекцій, 6 год. семінарські заняття та 76 год. самостійна робота.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Органи законодавчої влади, Органи виконавчої влади, закони та підзаконні нормативно-правові акти, набрання законної сили закону, структура нормативно-правового акту, юридична сила нормативно-правового акту, класифікація нормативно-правових актів.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після вивчення навчальної дисципліни «Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади» здобувачі вищої освіти повинні</p> <p>а) знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - класифікацію нормативно-правових актів; - історію розвитку законотворчого та нормотворчого процесу; - основні суб'єкти прийняття нормативно-правових актів; - різновиди нормативно-правових актів; - сутність та особливості англосаксонської та нормативно-актної правових систем;

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

<ul style="list-style-type: none">
- форми і методи нормотворчості;
- стадії прийняття нормативно-правових актів;
- процедуру застосування та реалізації нормативно-правових актів;
- роль та значення законів та інших нормативно-правових актів в системі функціонування держави. <p>б) уміти:</p> <ul style="list-style-type: none">
- аналізувати теоретичні і методологічні підходи на стадіях прийняття нормативно-правових актів;
- аналізувати поняття та методик застосування нормативно-правових актів в залежності від їх юридичної сили;
- розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- використовувати основні методи юридичної техніки в системі прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів;
- порівнювати правові системи держав;
- застосовувати зарубіжний досвід реалізації та застосування законів та підзаконних нормативно-правових актів; <p>Програмні результати навчання:</p> <p>РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.</p> <p>РН2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.</p> <p>РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.</p> <p>Програмні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)</p> <p>СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.</p> <p>СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Комунікбельність; гнучкість розуму; навички міжособистісного спілкування; критичне мислення; продуктивна самотійна робота; вміння працювати в команді; уміння відстоювати власну точку зору і переконувати інших
Теми	<p>Тема 1. Загальна характеристика нормотворчої діяльності органів публічної влади.</p> <p>Тема 2. Нормотворчий процес в Україні. Поняття, функції, принципи та види нормотворчості.</p> <p>Тема 3. Нормативно-правові акти (закони та підзаконні нормативно-правові акти) та їх дія в просторі, часі та за колом осіб; набрання ними чинності.</p> <p>Тема 4. Нормотворча діяльність Верховної Ради України.</p> <p>Тема 5. Нормотворча діяльність Президента України.</p> <p>Тема 6. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.</p> <p>Тема 7. Нормотворча діяльність місцевих органів державної влади.</p> <p>Тема 8. Нормотворча діяльність органів місцевого самоврядування.</p>
Пререквізити	Контент дисципліни «Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади» визначається понятійним міжпредметним зв'язком між курсами «Адміністративне право», «Право та національна безпека в публічному управлінні», «Державна інформаційна політика», «Інформаційні та комунікаційні технології», «Публічна служба та професійна етика», «Формування та реалізація публічної політики», «Захист прав людини та публічна влада».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання навчальної дисципліни	<p>Вивчення дисципліни досягається використовуючи методи навчання: пояснювально-ілюстративні, інтерактивні; репродуктивний; частково-пошукові; дослідницькі; проблемного викладу.</p> <p><i>Профільні екскурсії, запрошення на аудиторні заняття фахівців-практиків за тематикою навчальної дисципліни.</i></p> <p><i>Використання інтерактивних онлайн-платформ: Дія. Цифрова освіта, Prometheus, EdEra, Освітній Хаб, ВУМ (Відкритий Університет Майдану), EdX (для тих, то володіє англійською мовою).</i></p>
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Internet, фліпчарт, кольорові маркери.

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.</p>
Література для вивчення навчальної дисципліни	<p>Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих.</p> <p>ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бригінець О.О., Галус О.О., Рижук І.В. Вирішення проблем правового регулювання окремих стадій законодавчого процесу в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. <i>Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Дідоренка</i>. 2021. № 4 (96). С. 35–45. URL: https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1430/1303. 2. Галус О.О. До питання про визначення меж муніципально-правового регулювання. <i>Університетські наукові записки</i>. 2019. № 69–70. С. 38–49. 3. Галус О.О. Поняття та види муніципально-правових актів. <i>Конституційно-правові академічні студії</i>. 2017. № 3. С. 26–32. 4. Загуменна Ю.О. Відомча нормотворчість в Україні: досвід комплексного аналізу: монографія / Ю.О. Загуменна, В.В. Лазарев, А.Ю. Сидоренко. Харків: Планета-Прінт, 2021. 228 с. 5. Івановська А.М., Галус О.О., Рижук І.В. Право на інформацію про діяльність органів публічної влади: окремі теоретико-правові аспекти. <i>Економіка. Фінанси. Право</i>. 2021. № 8. С. 9–15. 6. Муніципальне право України: навчальний посібник. Колектив авторів : д.ю.н., професор О.М. Буханевич (розділ 8, § 9.4.), д.ю.н., професор С.Г. Стеценко (розділ 1), д.ю.н., доцент І.Л. Самсін (§ 11.2., § 11.4., § 11.5.), к.ю.н., доцент А.М. Івановська (§ 2.1., § 2.2., § 2.3., § 11.3.), к.ю.н., доцент І.Л. Литвиненко (§ 2.5., § 4.8., розділ 6), к.ю.н., доцент І.П. Сторожук (§ 2.4, § 9.3., розділ 12), к.ю.н., доцент О.О. Галус (§ 2.6., § 4.1., § 4.2., § 4.3., § 4.4., § 4.5., § 4.6., § 4.7., § 10.1., § 10.2, § 10.3., § 10.5), к.ю.н. І.В. Рижук (розділ 3, розділ 5), ст. викладач А.М. Токар (§ 7.1., § 7.2., § 9.1., § 9.2., § 10.4.), ст. викладач М.З. Берцюх (§ 7.3., § 11.1.) / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора Буханевича О.М. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 440 с. 7. Законотворчість, нормотворчість та правореалізація: навчальний посібник для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 113 с. URL: http://surl.li/pxsal. 8. Носова В.М. Види муніципального процесу в Україні крізь призму форм реалізації місцевого самоврядування: концептуальні підходи. <i>Держава і право</i>. 2011. Вип. 52. С. 191–197. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/34111. 9. Попова О.В. Нормотворчий процес та правозастосування: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 168 с. 10. Публічна влада в Україні: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення: колективна монографія / Колектив авторів: д.ю.н., доцент О.М. Буханевич (§ 1.2), к.ю.н., доцент А.М. Івановська (§ 1.4.), к.ю.н., доцент І.Л. Литвиненко (§ 2.1., § 2.3.), к.ю.н., доцент І.П. Сторожук (§ 2.4), к.ю.н., доцент О.О. Галус (§ 3.1., § 3.2.), к.ю.н. Рижук (§ 1.1., § 1.3.), ст. викладач А.М. Токар (§ 1.3., § 2.2.), ст. викладач М.З. Берцюх (§ 2.5.) / за заг. ред. доктора юридичних наук, доцента Буханевича О.М. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2018. 420 с.

11. Риндюк В.І. Нормотворча діяльність: навч. посіб. / В. І. Риндюк ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 2016. - 106 с.
12. Шевчук О.А. Конституційно-правові засади нормотворчості центральних органів виконавчої влади: дис. ... доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Київ, 2021. 220 с. URL:<http://idpnan.org.ua/files/2022/shevchuk-o.a.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-normotvorchosti-tsentralnih-organiv-vikonavchoyivladi.pdf>.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Завгородній В. А. Вплив практики європейського суду з прав людини на правоінтерпретаційну діяльність в Україні. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 1 (63). С. 11–16.
2. Загальна теорія права: підруч. / За заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.
3. Загальна теорія права: підруч. / О. В. Петришин та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.
4. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.
5. Камінська І. В. Доктрина методів тлумачення норм права, сформована у практиці Суду ЄС. *Проблеми законності*. 2021. Вип. 154. С. 51–64. DOI: 10.21564/2414-990X.154.238535
6. Ковальський В. С., Козінцев І. П. Правотворчість: теоретичні та логічні засади. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 192 с.
7. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія. Харків: Право, 2018. 528 с.
8. Косович В. М. Загальнотеоретичні аспекти удосконалення нормативно-правових актів України: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.01; Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2015. 488 с.
9. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти: моногр. Львів: Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка, 2015. 568 с.
10. Кувітанова Ю. І. Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: загальнотеоретична характеристика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01; Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2018. 285 с.
11. Лахмостова А. І. Структурні особливості англійських та німецьких складних термінів та їх переклад (на матеріалі текстів юридичної тематики). Дніпро, 2018. 69 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/168412244.pdf>
12. Лейба О. А. Полісемія як дефект кримінального процесуального законодавства. *Проблеми законності*. 2020. Вип. 149. С. 213–222.
13. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види: монографія. Харків: ТОВ «Вид-во права людини», 2015. 280 с.
14. Олійник О. Способи розв'язання та подолання колізій у кримінальному праві України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2021. №1(116). С. 40–44.
15. Онищук І. І. Логічна схема письмового викладу законодавчого акта. *Українство: динаміка сенсів і вимірів національного буття*: матеріали Всеукр. наук. конф. (м. Кривий Ріг, 9 лист. 2018 р.). Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2018. С. 281–283.
16. Онищук І. І. Правова цифровізація як інтегральний метод формалізації права. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. №6. С. 41–50. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2020.06.05>
17. Онищук І. І. Правовий моніторинг: теоретичні та прикладні засади: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.01; Національна академія внутрішніх справ. К., 2018. 553 с.
18. Онищук І. І. Принцип юридичної визначеності (legal certainty) у рішеннях Конституційного Суду України. *Наукові*

- записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. №5. С. 60–67. DOI: <https://doi.org/10.32886/10.32886/instzak.2021.05.07>
19. Онищук І. І. Співвідношення норм міжнародного права і біомедичної етики як систем регулювання суспільних відносин. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. №2. С. 66–73. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2021.02.07>
  20. Онищук І. І. Техніка юридичного письма в нормативно-правових актах: монографія. 2-ге вид., стер. Харків: Право, 2019. 226 с.
  21. П'ятецька О. В. Синонімія української законодавчої лексики: функціонально-стилістичний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. №38. Т. 3. С. 142–145.
  22. Риндюк В. І. Правотворчість як вид юридичної діяльності: праксеологічний аспект. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. Вип. 4 (44), 2019. С. 137–142.
  23. Тертишник В. М. Системність, логіка і мова закону. Юридична техніка і технологія: теорія та практика застосування: тези доп. та повід. учасників наук.-практ. конф. (м. Львів, 24–25 листопада 2016 р.) / за заг. ред. І. Д. Шутака. Харків: Право, 2016. С. 47–50.
  24. Ус Г. Г. Українська термінологія сімейного права: генеза і структурно-системна організація: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2019. 235 с.
  25. Шутак І. Д., Онищук І. І. Юридична техніка нормотворення у контексті доктринальних поглядів. *Право України: науково-практичне фахове видання*. 2021. № 12. С. 146–158.
  26. Barker S., Anderson E. Cinderella at the Ball: Legislative Intent in Canadian Courts. *Canadian parliamentary review*. Summer 2015. P. 15–21.
  27. Book Review. Hidden Meanings: Evolutionary Interpretation Between Norm Application and Progressive Development. *Journal of International Economic Law*. 2021. №24. P. 203–219. DOI:10.1093/jiel/jgaa035
  28. Grabert A. Dynamic Interpretation in International Criminal Law: Striking a Balance between Stability and Change. München: Herbert Utz Verlag, 2015. 244 p.
  29. Liżewski B. Application of Law in the Legal Order of the Council of Europe. *Studia Iuridica Lublinensia*. 2015. Vol. 24. No. 2. 86 p.
  30. Olajide P. A. A Comparative Study of the Nature of Judicial Power and Justiciability Theory in Constitutional Democracies. A research project submitted to the department of public law in partial fulfilment of the requirements for the award of Master of Laws of the University of Lagos, Nigeria. Lagos, 2017. 93 p.
  31. Onyshchuk I. I. Independence of Constitutional Justice Bodies as a Prerequisite for the Rule of Law. *Закарпатські правові читання. Право як інструмент стійкості та розвитку в умовах сучасних цивілізаційних викликів: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 27 квітня 2023 р.)*. Ужгород, 2023. Ч. II. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2023. P. 125–129. DOI: 10.36059/978-966-397-298-5-110
  32. Shutak I. D. Onyshchuk I. I. Comprehensive approach to perception of law in the context of doctrinal views. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. 28(4), 42–50. DOI: 10.37635/jnalsu.28(4).2021.42-50

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Президента України. <https://president.gov.ua/>

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. https://www.rada.gov.ua/ 3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. https://www.kmu.gov.ua/ 4. Сайт Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. https://razumkov.org.ua/ 5. Центр політичних досліджень (Львів). http://postua.info/
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на семінарських заняттях, оцінки за модульний контроль, оцінок за СРС та ІНДР. Максимальна оцінка становить 100 балів.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на семінарських заняттях (поточне тестування, опитування, виступи тощо), модульному контролю, захисті ІНДР та перевірки СРС. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час аудиторних занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Модульний контроль проходить у формі тестування у додатку Microsoft Forms або системі Moodle.</p>

Критерії оцінювання

Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях		
Критерії оцінювання		5 балів
студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		5
студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		4
студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		3
студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість тестових завдань.		2
студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.		1
студент не готовий до заняття.		0

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

2. Самостійна робота студентів (СРС)	
Критерії оцінювання	20 балів
<p>Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт) Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному семінарському занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (виконанні залікового модулю).</p>	20
3. Індивідуальна робота студентів (ІНДР)	
Критерії оцінювання	10 балів
▪ робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	9-10
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	6-8
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	3-5
▪ робота не виконана або не захищена.	0
4. Модульний контроль	
Критерії оцінювання	35 балів
<p>1. Перший рівень (10 завдань) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється <i>0,5 бала. (максимально 10 × 0,5 = 5 балів).</i></p> <p>2. Другий рівень (6 завдань) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі. За кожне правильно виконане завдання студенту виставляється <i>3 бали. (максимально 6 × 3 = 18 балів).</i></p> <p>3. Третій рівень (2 завдання) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях потрібно дати визначення, навести класифікацію, зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Оцінювання завдань третього рівня <i>6 балів (максимально 2 × 6 = 12 балів).</i></p>	35

Поточний та модульний контроль			
Семінарські заняття (35 балів)	Індивідуальна робота студента (ІНДР) (10 балів)	Самостійна робота студентів (20 балів)	Модульний контроль (35 балів)
100 балів			

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, диференційований залік	Залік
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX (F)	0 – 50	2	незадовільно

Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття нормотворчості, її функції та принципи. 2. Охарактеризуйте види нормотворчості. 3. Співвідношення поняття «правотворчість» та «нормотворчість» 4. Стадії нормотворчого процесу. 5. Розкрийте поняття нормотворчої техніки, назвіть її види. 6. Правила і засоби нормотворчої техніки. 7. Особливості законодавчої техніки як різновиду нормотворчої техніки. 8. Поняття законотворчості. 9. Поняття, ознаки та види законів. 10. Особливості та стадії законодавчого процесу. 11. Розгляд і прийняття законів Верховною Радою України. 12. Завдання, функції та принципи законотворчості. 13. Відмінності закону від інших нормативно-правових актів 14. Види законів. 15. Суб'єкти законодавчої ініціативи. 16. Порядок підготовки законопроектів. 17. Право вето Президента. 18. Порядок оприлюднення законів. 19. Особливості законодавчого процесу в Україні. 20. Правовідносини: поняття, ознаки, види. 21. Структура правовідносин. 22. Юридичні факти як підстави виникнення правовідносин. 23. Правові презумпції як спосіб установлення юридичних фактів. 24. Правові аксіоми, фікції, преюдиції.
--------------------------	--

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

25. Значення законотворчості.
26. Створення системи законодавства, що виражається в зовнішньому вираженні та формальному закріпленні у нормативно-правових актах норм права.
27. Законотворче пізнання, створення та систематизація нормативно-правових актів (законодавчий процес).
28. Класифікація стадій (поділених на етапи) нормотворчого процесу в поєднанні процесів ухвалення законів і підзаконних актів.
29. Правова природа нормотворення та його співвідношення з правотворчістю, роль та значення юридичної техніки в цьому процесі.
30. Основні види нормотворення на різних рівнях.
31. Функції та принципи нормотворчості. Основні стадії відомчої нормотворчості.
32. Соціальні інститути, які здійснюють нормотворчість: держава в особі державних органів та їх посадових осіб; громадянське суспільство (на референдумі) та його окремі суб'єкти.
33. Види нормотворчості держави за юридичною силою актів: Конституційна нормотворчість; законодавча нормотворчість; підзаконна нормотворчість.
34. Юридична сила прийнятих державними органами нормативно-правових актів.
35. Укладення угод нормативного характеру між окремими суб'єктами права, які мають різну юридичну силу.
36. Види нормотворчості за формами участі в ній держави: безпосередня нормотворчість; закріплення актів, ухвалених громадськими організаціями; попередній дозвіл на видання таких актів;
37. Види нормотворчості громадянського суспільства за суб'єктами: законотворчість народу (громадянського суспільства): всенародний референдум; підзаконна нормотворчість суб'єктів громадянського суспільства.
38. Розгляд законопроектів у першому, другому й третьому читанні.
39. Підготовка прийнятих законів до направлення на підпис Президенту України. Повторний розгляд ВРУ законів, повернутих Президентом України.
40. Опублікування, зберігання законів, постанов та інших актів, прийнятих ВРУ. Розгляд ВРУ питань за спеціальними процедурами.
41. Зміст нормативно-правового акта.
42. Способи та прийоми викладу положень норм права в статтях нормативно-правового акта.
43. Правила оформлення посилань у нормативно-правових актах.
44. Правила внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів.
45. Техніка опублікування нормативно-правових актів.
46. Поняття та види правотворчих помилок.
47. Техніко-юридичні дефекти нормативно-правових актів.
48. Техніко-юридичні правила вирішення правових колізій.
49. Специфіка участі Президента України у законотворчому процесі та урядовій нормотворчості.
50. Нормотворчість місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

<p>Дотримання умов доброчесності</p>	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/</p> <p>Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/.</p>
<p>Навчання іноземною мовою</p>	<p>У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються деякі матеріали та джерела англійською мовою. Враховуючи студентоцентризований підхід, за бажанням здобувачів вищої освіти, допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.</p>
<p>Позааудиторні заняття</p>	<p>Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали).</p> <p>У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувача.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню навчальної дисципліни.</p>

СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (денна форма навчання)

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)*	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Згідно з розкладом	<p>Тема 1. Загальна характеристика нормотворчої діяльності органів публічної влади.</p> <p>1.Поняття та основні засади нормотворчого процесу. 2. Характеристика видів нормативно-правових актів. 3. Відмінність між законами та підзаконними нормативно-правовими актами. 4.Класифікація суб'єктів нормотворчого процесу. 5.Порядок застосування законів та підзаконних нормативно-правових актів суб'єктами правозастосувальної діяльності.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 1, 4 год	До семінарського заняття 1
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 1.</p> <p>Тема 1. Загальна характеристика нормотворчої діяльності органів публічної влади.</p> <p><i>Питання для самопідготовки:</i></p> <p>1. Основні поняття нормотворчості, її функції та принципи. 2. Охарактеризуйте види нормотворчості. 3. Співвідношення поняття «правотворчість» та «нормотворчість» 4. Стадії нормотворчого процесу. 5. Розкрийте поняття нормотворчої техніки, назвіть її види. 6. Правила і засоби нормотворчої техніки. 7. Особливості законодавчої техніки як різновиду нормотворчої техніки.</p>	Семінарське заняття Самостійна робота	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год	
Згідно з розкладом	<p>Тема 2. Нормотворчий процес в Україні. Поняття, функції, принципи та види нормотворчості.</p> <p>1. Поняття та функції законотворчого та нормотворчого процесів. 2. Поняття, ознаки та види законів. 3. Принципи законотворчості. 4. Органи, які за законом наділені правом на здійснення нормотворчої діяльності. 5. Цілі, форми та методи законотворчої діяльності.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 2, 4 год	До семінарського заняття 2
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 2.</p>	Семінарське заняття	Основна література Додаткова література	Питання для обговорення та	

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>Тема 2. Нормотворчий процес в Україні. Поняття, функції, принципи та види нормотворчості. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Завдання, функції та принципи законотворчості. 2.Відмінності закону від інших нормативно-правових актів 3.Види законів. 4.Суб'єкти законодавчої ініціативи. 5.Порядок підготовки законопроектів. 6.Право вето Президента. <p>Інтерактивні методи навчання. Симуляція гри: "Законотворчий процес". Здобувачі розігрують ролі різних суб'єктів нормотворчості та політиків. Завдання здобувачів - вести переговори, впливати на прийняття рішень та розвивати стратегії прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів.</p>	Самостійна робота	Інтернет-ресурси	прикладні завдання 2 год	
Згідно з розкладом	<p>Тема 3. Нормативно-правові акти (закони та підзаконні нормативно-правові акти) та їх дія в просторі, часі та за колом осіб; набрання ними чинності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дія нормативно-правових актів в просторі. 2. Дія нормативно-правових актів в часі. 3. Дія нормативно-правових актів за колом осіб. 4. Підписання та оприлюднення законів та інших нормативно-правових актів. 5. Вплив судової практики на прийняття законів та скасування певних правових норм у законах 	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 3, 4 год	До семінарського заняття 3
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 3. Тема 3. Нормативно-правові акти (закони та підзаконні нормативно-правові акти) та їх дія в просторі, часі та за колом осіб; набрання ними чинності. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок оприлюднення законів. 2. Особливості законодавчого процесу в Україні. 3. Структура правовідносин у сфері прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів. 4. Правові презумпції як спосіб установлення юридичних фактів. 	Семінарське заняття Самостійна робота	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год	

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>5. Правові аксіоми, фікції, преюдиції.</p> <p>6. Дія законів України на громадян України, які знаходяться за кордоном.</p> <p>7. Порядок оприлюднення законів та підзаконних нормативно-правових актів.</p> <p>Інтерактивні методи навчання. Дебати: Голосування за закон. Розіграти дебати між здобувачами, де одна група виступає "за" прийняття певного закону, а інша - "проти". Це допоможе здобувачам розвивати аргументацію, розуміти різні погляди та вивчати аспекти переваг поправок до законів з різних точок зору.</p>				
<p style="text-align: center;">Згідно з розкладом</p>	<p>Тема 4. Нормотворча діяльність Верховної Ради України.</p> <p>1. Види нормативно-правових актів, які може приймати Верховна Рада України.</p> <p>2. Створення системи законодавства, що виражається в зовнішньому вираженні та формальному закріпленні у нормативно-правових актах норм права.</p> <p>3. Законотворче пізнання, створення та систематизація нормативно-правових актів (законодавчий процес).</p> <p>4. Класифікація стадій (поділених на етапи) нормотворчого процесу в поєднанні процесів ухвалення законів і підзаконних актів.</p> <p>5. Правова природа нормотворення та його співвідношення з правотворчістю, роль та значення юридичної техніки в цьому процесі.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція</p>	<p>Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси</p>	<p>Завдання для СРС з теми 4, 4 год</p>	<p>До семінарського заняття 4</p>
<p style="text-align: center;">Згідно з розкладом</p>	<p>Семінарське заняття 4. Тема 4. Нормотворча діяльність Верховної Ради України. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <p>1. Функції та принципи нормотворчості. Основні стадії відомчої нормотворчості.</p> <p>2. Соціальні інститути, які здійснюють нормотворчість: держава в особі державних органів та їх посадових осіб; громадянське суспільство (на референдумі) та його окремі суб'єкти.</p> <p>3. Види нормотворчості держави за юридичною силою актів: Конституційна нормотворчість; законодавча нормотворчість; підзаконна нормотворчість.</p>	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття Самостійна робота</p>	<p>Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год</p>	

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	4. Юридична сила прийнятих державними органами нормативно-правових актів.				
Згідно з розкладом	<p>Тема 5. Нормотворча діяльність Президента України.</p> <p>1. Види нормативно-правових актів, які може приймати Президент України.</p> <p>2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які видає Президент України.</p> <p>3. Правова природа актів Президента України та їх співвідношення із законами.</p> <p>4. Порядок застосування права вето Президента України та механізми подолання права вето.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 5, 4 год	До семінарського заняття 5
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 5.</p> <p>Тема 5. Нормотворча діяльність Президента України.</p> <p><i>Питання для самопідготовки:</i></p> <p>1. Дайте визначення поняття указів Президента</p> <p>2. У чому полягає сутність та значення нормотворчої діяльності Президента України?</p> <p>3. Назвіть об'єкти і суб'єкти правозастосовної та правотворчої діяльності.</p> <p>4. Назвіть підстави та механізми застосування права вето Президента.</p> <p>5. Роль Президента у скасуванні законів чи їх окремих правових норм, які не відповідають Конституції України.</p> <p>Інтерактивні методи навчання. Практичне завдання: Зобразити структуру Апарату Президента України</p>	Семінарське заняття Самостійна робота	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год	
Згідно з розкладом	<p>Тема 6. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.</p> <p>1. Види нормативно-правових та правозастосовних актів, які можуть приймати органи Виконавчої влади.</p> <p>2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які видають вищі та центральні органи виконавчої влади.</p> <p>3. Місце та роль Кабінету Міністрів України при прийнятті Верховною Радою Державного бюджету.</p> <p>4. Строки та порядок прийняття Державного бюджету в Україні.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 6, 4 год	До семінарського заняття 6
Згідно з розкладом	Семінарське заняття 6.	Семінарське заняття	Основна література Додаткова література	Питання для обговорення та	

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	<p>Тема 6. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте структуру органів виконавчої влади. 2. Яке місце займає займають органи виконавчої влади у системі державних органів в Україні? 3. Поясніть роль Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади України у системі забезпечення реалізації Законів України. 4. Охарактеризуйте структуру місцевих органів виконавчої влади 5. Назвіть основні цілі і завдання органів виконавчої влади в Україні. 6. Як вибудовується система комунікацій і налагоджуються взаємовідносини між центральними органами виконавчої влади та органами виконавчої влади на місцях? 	<p>Самостійна робота</p>	<p>Інтернет-ресурси</p>	<p>прикладні завдання 2 год</p>	
<p>Згідно з розкладом</p>	<p>Тема 7. Нормотворча діяльність місцевих органів державної влади.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види нормативно-правових та правозастосовних актів, які можуть приймати місцеві органи виконавчої влади. 2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які видають місцеві органи виконавчої влади. 3. Місце та роль обласних державних адміністрацій у системі органів виконавчої влади на місцях. 4. Юридичний статус нормативно-правових та правозастосовних актів місцевих органів виконавчої влади. 	<p>Лекція</p>	<p>Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси</p>	<p>Завдання для СРС з теми 7 2 год</p>	<p>До семінарського заняття 7</p>
<p>Згідно з розкладом</p>	<p>Семінарське заняття 7. Тема 7. Нормотворча діяльність місцевих органів державної влади. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте структуру місцевих органів Виконавчої влади. 2. Яке місце займає займають місцеві органи Виконавчої влади у системі державних органів в Україні? 3. Поясніть роль та значення місцевих органів Виконавчої влади України у системі забезпечення реалізації цілей та завдань Кабінету Міністрів України. 4. Охарактеризуйте структуру місцевих органів Виконавчої влади у їх співвідношенні між Облдержадміністраціями та окремими управліннями 	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год</p>	

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

	5. Назвіть основні цілі і завдання місцевих органів Виконавчої влади в Україні.	Самостійна робота			
Згідно з розкладом	<p>Тема 8. Нормотворча діяльність органів місцевого самоврядування.</p> <p>1. Види нормативно-правових та правозастосовних актів, які можуть приймати органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які приймають органи місцевого самоврядування.</p> <p>3. Розмежування повноважень у нормотворчій та правозастосовній діяльності між органами місцевого самоврядування та місцевими органами Виконавчої влади.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 8 2 год	До семінарського заняття 8
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 8.</p> <p>Модульний контроль</p>	Модульний контроль			

СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (заочна форма навчання)

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)*	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Згідно з розкладом	<p>Тема 1. Загальна характеристика нормотворчої діяльності органів публічної влади.</p> <p>1. Поняття та основні засади нормотворчого процесу. 2. Характеристика видів нормативно-правових актів. 3. Відмінність між законами та підзаконними нормативно-правовими актами. 4. Класифікація суб'єктів нормотворчого процесу. 5. Порядок застосування законів та підзаконних нормативно-правових актів суб'єктами правозастосувальної діяльності.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 1, 4 год	До семінарського заняття 1
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 1.</p> <p>Тема 1. Загальна характеристика нормотворчої діяльності органів публічної влади.</p> <p><i>Питання для самопідготовки:</i></p> <p>Основні поняття нормотворчості, її функції та принципи.</p> <p>1. Охарактеризуйте види нормотворчості. 2. Співвідношення поняття «правотворчість» та «нормотворчість» 3. Стадії нормотворчого процесу. 4. Розкрийте поняття нормотворчої техніки, назвіть її види. 5. Правила і засоби нормотворчої техніки. 6. Особливості законодавчої техніки як різновиду нормотворчої техніки.</p>	Семінарське заняття Самостійна робота	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год	
Згідно з розкладом	<p>Тема 4. Нормотворча діяльність Верховної Ради України.</p> <p>1. Види нормативно-правових актів, які може приймати Верховна Рада України. 2. Створення системи законодавства, що виражається в зовнішньому вираженні та формальному закріпленні у нормативно-правових актах норм права. 3. Законотворче пізнання, створення та систематизація нормативно-правових актів (законодавчий процес). 4. Класифікація стадій (поділених на етапи) нормотворчого процесу в поєднанні процесів ухвалення законів і підзаконних актів. 5. Правова природа нормотворення та його співвідношення з правотворчістю, роль та значення юридичної техніки в цьому процесі.</p>	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 4, 4 год	До семінарського заняття 2

Законотворчий процес і нормотворча діяльність органів публічної влади

Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 2. Тема 4. Нормотворча діяльність Верховної Ради України. <i>Питання для самопідготовки:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції та принципи нормотворчості. Основні стадії відомчої нормотворчості. 2. Соціальні інститути, які здійснюють нормотворчість: держава в особі державних органів та їх посадових осіб; громадянське суспільство (на референдумі) та його окремі суб'єкти. 3. Види нормотворчості держави за юридичною силою актів: Конституційна нормотворчість; законодавча нормотворчість; підзаконна нормотворчість. 4. Юридична сила прийнятих державними органами нормативно-правових актів. 	Семінарське заняття Самостійна робота	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Питання для обговорення та прикладні завдання 2 год	
Згідно з розкладом	<p>Тема 5. Нормотворча діяльність Президента України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види нормативно-правових актів, які може приймати Президент України. 2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які видає Президент України. 3. Правова природа актів Президента України та їх співвідношення із законами. 4. Порядок застосування Права вето Президента України та механізми подолання Права вето. 	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 5, 4 год	До семінарського заняття 3
Згідно з розкладом	<p>Тема 6. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види нормативно-правових та правозастосовних актів, які можуть приймати органи виконавчої влади. 2. Створення та систематизація нормативно-правових актів які видають вищі та центральні органи виконавчої влади. 3. Місце та роль Кабінету Міністрів України при прийнятті Верховною Радою Державного бюджету. 4. Строки та порядок прийняття Державного бюджету в Україні. 	Лекція	Основна література Додаткова література Інтернет-ресурси	Завдання для СРС з теми 6, 4 год	До семінарського заняття 3
Згідно з розкладом	<p>Семінарське заняття 3. Модульний контроль</p>	Модульний контроль			

